

David Bowie är död

David Bowie fyllde 63 i januari (när artikeln publicerades i mars för snart sex år sedan) och det är i skrivande stund mer tyst om honom än det varit på 40 år. Förmodligen är det ett tecken på att han lever ett soft familjeliv med sin fru och deras två små döttrar. Att han äntligen kan ta det lugnt. Det vore han värd. För frågan är om det finns någon vars karriär präglats av en sådan otålighet och rastlöshet. Få andra artister - om ens någon - har hållit en så hög profil, under så många år. Det har varit tätt mellan plattorna och stilbytena. Från det tidiga 70-talets bisexuella image till den följande kokainperiodens osunda intresse för nazisternas användande av vit magi och numerologi. Från excentrisk instrumentalmusik till duetter med Bing Crosby, Mick Jagger, Tina Turner, Freddie Mercury, Annie Lennox, Brian Molko, David Gilmour och Arcade Fire. Från 70-talets glamrock, platsoul och krautinspirerade rock via 80-talets insmickande mainstreamlåtar till Tin Machines skrammel och 90-talets drum & bassförsök. När han som mest intensivt bytte utseende alter ego och musikstil var det som om Bowie försökte fly från sig själv. Han har tagit de mest dumdristiga filmroller och spelat huvudrollen i Elefantmannen på Broadway. Han gjorde (blandade) intryck på en hel TV-värld genom att mitt under sitt framträdande på Freddie Mercury-galan falla på knä och be Fader Vår. Han har tolkat både Brel och Brecht. Han har läst Peter och Vargen på skiva till ackompanjemang av en symfoniorkester spelande Tjajkovskij. Han har gjort fler filmfloppar än någon annan popstjärna (möjligen med undantag för Sting). Han är konstnär, universitetsdoktor, festivalkurator, konstskribent och har skrivit en temaplatta om ritualmord. Han har varit förebild för nyromantiker, syntare, industrirockare och avantgardister. Han har till och med (utan att ens behöva dö) reinkarnerats i form av Gary Numan, John Foxx (Ultravox), Thomas Di Leva, Brett Anderson (Suede) och Brian Warner (mer känd som Marilyn Manson) Han har samarbetat med många av rockens mest inflytelserika och originella gitarrister (exempelvis Mick Ronson, Robert Fripp, Adrian Belew och Stevie Ray Vaughan). Han har lagt ner sin solokarriär "för gott" bara för att två år senare återuppta den igen. Han var den förste artisten som börsintroducerade sin samlade skivproduktion. Han har startat världens mest ambitiösa artistdrivna internetservice. Han har varit huvudperson i ett PC-spel. Men framför allt: han är en av 1900-talets mest karismatiska stjärnor. **Men låt oss ta historien från början.** David Robert Jones föddes 8 januari 1947 (exakt på dagen 12 år efter Elvis Presley) och växte upp i Londonförorterna Brixton och Bromley. Hans äldre halvbror Terry var hans idol. David föll tidigt för rock'n'roll - i synnerhet Little Richard, som han beskrev som "Gud". David fick en liten plastsaxofon av sin mamma 1959, varpå Terry introducerade honom för modern jazz som Charles Mingus och John Coltrane. Han beslöt sig snart för att, med skolkamraten Peter Framptons pappa som lärare, bli saxofonist på riktigt. Hans första egna band var The Kon-Rads. Så kom beat-vågen med band som The Beatles och The Rolling Stones. David var nu även var sångare. The King Bees släpptes den Stones-influerade singeln Liza Jane 1964. Bowis första medverkan på vinyl). Som talesman för "föreningen för förhindrandet av grymhet mot långhåriga män" visade han tidigt på en förmåga att manipulera media. När David var 15 år gammal hamnade han i slagsmål med sin skolkamrat George

Underwood. Utan att tänka på att han hade en stor ring, riktade den sistnämnde ett slag mot Davids öga med knytnäven. David fick tillbringa åtta månader på sjukhus och var nära att helt mista synen på ena ögat. Ögat räddades någorlunda, men på grund av att pupillen utvidgades ser det ut som om han har olika färg på sina ögon - något som bara skulle komma att vara till hjälp när han senare i karriären lanserades som någon sorts utomjording... 1966 var David sångare i Davy Jones and The Lower Third, som också var R&B-influerade men även spelade lite mer sofistikerad brittisk pop i linje med The Kinks och The Hollies. Därefter bestämde sig David för att bli soloartist. Han hade dock en namne, sångaren i de amerikanska Beatleskopiorna The Monkees. Han bestämde sig för att bli David Bowie. Efternamnet hämtade han från Jim Bowie, uppfinnare av Bowiekniven och vilda västernlegend från slaget om El Alamo. Under den här perioden var David Bowie väldigt inspirerad av kabaretsångare som Anthony Newley och hade en närmast schlagerbetonad stil. Något som kan höras på hans självbetitlade debutalbum, som släpptes 1967 och även går att finna på olika lågprisutgåvor, som exempelvis The World Of David Bowie. Han blev också intresserad av avant garde-teater, mim och "commedia dell'arte" och tog lektioner hos den banbrytande Lindsay Kemp. Mer om denna period går att läsa om i en bok skriven av Bowies dåvarande manager, den betydligt äldre Kenneth Pitt. Boken heter The Pitt Report och du kan sluta fnissa nu. Bowie fick en snilleblix då han beslöt sig för att haka på intresset för den första månlandningen. Han skrev låten Space Oddity (en ordlek på A Space Odyssey) och gjorde sent 1968 en enkel video till den och ett antal av sina övriga låtar för den 30 minuter långa promotionfilmen Love You 'til Tuesday. Denna släpptes dock inte kommersiellt förrän 1984. Videorna finns numera på DVD och är lågbudgetpräglade men underhållande. Man får bland annat se mycket av Bowies dåvarande flickvän Hermione, en överklasstjej som även besjungs på albumet Space Oddity i låten Letter to Hermione. Bowis producent och basist, Tony Visconti, hade i sin ungdom flyttat till London från Brooklyn, New York och gjort sig ett namn som producent av bland andra Manfred Mann. Visconti producerade Bowies nästa album, som var mer folkmusikinspirerat och mestadels akustiskt, men var inte intresserad av att producera låten Space Oddity, som han tyckte lät för mycket John Lennon. I stället blev Bowies första verkliga klassiker producerad av Gus Dudgeon, som senare skulle komma att producera alla legendariska 80-talsalbum med Elton John. Även detta album fick titeln David Bowie, vilket förvirrade brittiska köpare. I USA gavs den därför titeln Man Of Words, Man Of Music och sedan 1972 heter albumet Space Oddity i hela världen. **70-TAL** Bowie fick sin hit, men hade svårt att följa upp den. Tillsammans med Visconti bildade han gruppen The Hype, där alla medlemmar var utklädda till någon sorts superhjältar. Det följande albumet, The Man Who Sold The World rymde hårdare rock och gav den nye gitarristen Mick Ronson fritt spelrum. Men där fanns inga hits. Det hjälpte nog inte heller att omslaget sände ut helt andra signaler än musiken: Bowie låg iklädd en klänning och såg mer ut som skådespelerskan Lauren Bacall än en rockstjärna. Bowie ändrade stil igen och släppte den avskalade singer/songwriterplattan Hunky Dory, där han både skildrade och var influerad av personer som skulle komma att betyda mycket

för hans följande utveckling. Vilka låtarna Andy Warhol och Song For Bob Dylan handlade om framgår tydligt. Queen Bitch var hans hyllning till favoritbandet The Velvet Underground, vars Lou Reed han senare skulle komma att producera albumet Transformer åt. Låtar som Changes och Oh! You Pretty Things (senare inspelad av Hermans Hermits Peter Noone) väckte visst intresse. Bowie, som även på Hunky Doy såg ut som en kvinna (uppmuntrad av sin fru Angie) började alltmer ses som "one hit wonder". Det skulle dröja två år innan den i dag mest kända låten på Hunky Dory - Life On Mars - släpptes på singel och blev en hit. Bowie var vid det här laget ganska desperat. Han jobbade i ett hisnande tempo. Redan innan Hunky Dory släpptes var uppföljaren, The Rise And Fall Of Ziggy Stardust And The Spiders From Mars, inspelad. Ett konceptalbum som antydde att vi bara hade fem år kvar till jordens undergång och som presenterade rockstjärnefiguren Ziggy Stardust, som Bowie baserade på två knäppskallar The Legendary Stardust Cowboy och Vince Taylor (mest känd för låten Brand New Cadillac). I och med Ziggy föll allt på plats. Det tidiga 70-talet var konceptalbumens era, samtidigt som de omedelbara låtarna hade en kommersiell attraktion bland de yngsta. Glamrock å la T-Rex, storslagna melodier med musikalkänsla (refrängen till Starman låter misstänkt lik Over The Rainbow) och androgynitet var ledord. Bowie insisterade på att The Spiders From Mars (Mick Ronson, Woody Woodmansey och Trevor Bolder) skulle vara hårt sminkade. Dessa arbetargrabbar var typiska "lads" från norra England och tyckte det var pinsamt och fjolligt - ända tills de märkte att tjejerna gillade det. Den samspelta kvartetten turnerade hårt och åkte 1972 runt USA med Hall & Oates som förband. - Om vi kände till David Bowie sedan innan? Oh ja, vi var fans och hade nästan lyssnat sönder Hunky Dory, berättade Daryl Hall när jag intervjuade honom och John Oates för La Musik i mitten av 2000-talet. I Storbritannien blev Bowie superstjärna. Hans morotsfärgade hår och extrema smink, inspirerad av japansk kabuki-teater (som senare även inspirerade Kiss) kompletterades av färgstarka dräkter av den japanske designern Kansai Yamamoto. Inom loppet av 18 månader hade han fyra album på topp 10 (Ziggy Stardust, den USA-inspirerade Aladdin Sane, coverplattan Pinups och Hunky Dory samt hela ÅTTA topp tio-singlar). Dessutom nådde John, I'm Only Dancing, som inte låg med på något album, tolfte plats på singellistan. Som om inte det vore nog, skrev och producerade Bowie låten All The Young Dudes till sitt gamla favoritband Mott the Hoople, mest för att rädda dem från att splittras. Bowie, som älskade och identifierade sig med särlingar, blev snart polare med två av sina amerikanska idoler, Iggy Pop och Lou Reed. Han producerade Raw Power åt Iggy och hans band The Stooges samt Lou Reeds andra soloalbum Transformer (med hits som Walk On The Wild Side och Satellite Of Love). Snart blev dock allt för mycket för Bowie. På konserten på Hammersmith Odeon 3 juli 1973 sa han följande. "Of all the shows on this tour, this particular show will remain with us the longest, because not only is it the last show of the tour, but it's the last show that we'll ever do. Thank you." Och så sjöng han, teatraliskt nog, My Death av Jacques Brel. Medlemmarna i The Spiders var inte förvarande om av det var deras sista spelning och har i princip varit bittra mot Bowie ända sedan dess. Två av dem släppte till och med ett

eget album som *Spiders From Mars*, utan Bowie, men det lät inget vidare. På 1974 års *Diamond Dogs* hade Bowie bytt musiker och hanterade själv alla gitarrer. Att han var en rätt tafflig elgitarrist, blev extra uppenbart eftersom han ersatte den utsökta Ronson. *Diamond Dogs* hade börjat som en musikalliknande föreställning som skulle heta *The 1984 Show*, inspirerad av George Orwells berömda framtidsdystopi 1984. Orwells familj protesterade dock och det hela resulterade i en TV-show kallad *The 1980 Floor Show* och att albumet *Diamond Dogs* delvis var inspirerat av Orwells bok. Här märktes för första gången Bowies intresse för soul och uppmuntrad av sin manager Tony DeFries (som tyckte att det var viktigt att Bowie betedde sig som en stjärna) brände Bowie miljoner på en scenshow som rymde massor av dyra musiker och körsångare, teatrala element och avancerad ljusshow. Vad den ekonomiskt ointresserade Bowie inte visste var att alla utlägg togs ur hans egen ficka, medan DeFries intäkter förblev orörda. När han insåg att han gjorde av med mer pengar än han tjänade, bantade showen ner avsevärt. Men det var för sent. Bowie skulle tillbringa många år med att jobba in skulderna och komma ur DeFries slavkontrakt. På sin turné hade Bowie förutsett att "soulifiera" sitt egna material även gjort en cover på *Knock On Wood*. Soul var nu grejen och för det följande albumet skulle Bowie löpa hela linan ut. Han anlät åter Tony Visconti (som nu även producerade *Thin Lizzy*) och drog till Sigma Sound i soulstaden Philadelphia. Tillsammans med amerikanska musiker gjordes *Young Americans*, en bisarr men oväntat fungerande mix av "crooner"-aktig sång och Phillysoul. Bowie, som aldrig hade tackat nej till droger, hade vid det här laget utvecklat ett fullfjädrat kokainmissbruk. Trots detta lyckades han spela huvudrollen i det långsamma science fiction-dramat *The Man Who Fell To Earth* av Nicholas Roeg, till vilket han också gjorde musiken. Behöver man tillägga att Bowie var som klippt och skuren i rollen som känslökall utomjording? Bowie tog i samma veva med sig kärnan av musiker - Carlos Alomar, Dennis Davis och George Murray - och drog till Los Angeles för att spela in *Station To Station*. Bowie har nog aldrig varit så borta som när han gjorde detta album. Han var försvinnande smal, förlorad i ett moln av kokain, besatt av nazisternas användande av vit magi och numerologi (som också influerade tillkomsten av skivans låtar och påstår sig inte ens minnas året då plattan kom till. Ändå gav han sig ut på en världsturné som bland annat nådde Stockholm och Kungliga tennishallen. På en presskonferens lät han undslippa uttalandet att Storbritannien skulle vinna på att ha en fascistledare och på Victoria Station i London fotades han utförande något som såg ut som en heil-hälsning (själv säger han att han en fotograf råkade fånga en vanlig vinkning i en olycklig position). Trots sitt tillstånd insåg han efter turnén att något måste göras och flydde. Först till Frankrike (även om den krautrock-inspirerade Low brukar räknas som den första delen i David Bowies "Berlin-trilogi" så spelades den faktiskt in i där) och därefter till Berlin. Man kan anta att fascinationen för nazism - som Bowie sedermera tagit avstånd ifrån helt och hållet - bidrog, men han ville också bo enkelt och spartanskt (i den turkiska stadsdelen Kreuzberg, ovanför en affär som sålde begagnade bilar) i en stad där han fick vara anonym och kunde ta sig fram på cykel. Här mixades Low. Det finns för övrigt en hel bok skriven om albumet Low. Författaren är Hugo Wilcken och skriften ingår i

den genomarbetade serien 33 1/3, där historien bakom ett berömt album berättas. Low blev senare också grunden för en symfoni av den amerikanske kompositören Philip Glass. Bowie delade i Berlin lägenhet med Iggy Pop. Parallellt med sitt nästa album "Heroes" (ja, citattecknen finns även på omslaget) skrev han tillsammans med Iggy material till dennes två album The Idiot och Lust For Life (album som Bowie också spelade in och trakterade diverse instrument på). "Heroes" var en naturlig fortsättning på Low, men var inte lika banbrytande. Inspirationen från tysk krautrock och blandningen av sånglåtar och instrumentala låtar kändes igen. Albumets mästerverk var titelspåret, för vilket man kallade in en annan brittisk artrockare, Robert Fripp (från då avsomnade King Crimson) på sologitarr. Han bidrog med den tjutande gitarren som går som en röd tråd genom låten. Fripp spelade in gitarrerna snabbt, eftersom han ville hinna ut och partaja i Berlin. Han var också lite missnöjd när Bowie senare lade sång på låten, eftersom han blivit informerad om att det skulle vara en instrumentallåt med hans gitarrfigur som "hook" (Bowie och Eno ändrade sig senare). Mellan sina två Berlinalbum gav sig Iggy ut på soloturné, med en fortfarande ganska svag och strålkastarskygg Bowie på piano. Efter "Heroes" var Bowie dock tillräckligt rehabiliterad för att göra en egen turné, som täckte en stor del av 1978 och resulterade i livealbumet Stage. Han satte ihop ett superband med bland andra Adrian Belew (gitarr), Simon House från Hawkwind (violin) och Roger Powerl från Todd Rundgrens Utopia (synthesizer). Pianisten Sean Mayes förde under turnén dagbok om konserterna, festerna (och om sina egna homosexuella eskapader). Efter att Mayes gått bort i AIDS gavs dagboken ut som pocketbok under titeln We Can Be Heroes - Life On Tour with David Bowie. En av de böcker som säger mest om den hemlighetsfulle Bowies entourage, eftersom det handlar om en skildring inifrån. Boken handlar om mycket annat än Bowie, men det som tas upp är fascinerande. 1979 kom Lodger, den tredje och sista delen i Bowies Berlin-trilogi. Plattan fick ett ganska ljummet bemötande (men är i mitt tycke gravt underskattad). Det närmaste Bowie kom en hit var den skrämliga Boys Keep Swinging - nyligen inspelad av A Camp - där musikerna bytte instrument med varandra. Själv var Bowie mest nöjd med låtar som Look Back In Anger (som han inledde konserterna med på sin gigantiska Serious Moonlight-turné i kölvattnet av 1983) och den ganska entoniga, men suggestiva, Repetition. På Lodger märks Brian Enos inblandning extra mycket. Bland annat i form av de experimentella låtstrukturerna och stilbyten, ibland slumpvals utvalda utifrån ett strategiskt kortspel, "oblique strategies" som Eno utvecklat) och som faktiskt går att beställa på internet. Men också i form av de typiska Eno-körer som utvecklades till fulländning när han året därpå producerade Talking Heads mästerverk Remain In Light (lyssna exempelvis på Once In A Lifetime - ren och skär Eno-magi). **80-TAL** Scary Monsters följde 1980, men kan egentligen ses som Bowies sista 70-talsplatta. Den kan vara Bowies sista helgjutna album och har en kompakt men välljudande Visconti-produktion som gör sig ännu bättre på SACD (Super Audio CD). Bowie valde nu att satsa mer på en karriär som skådespelare. Han spelade huvudrollen i Just A Gigolo. Hösten 1981 gjorde Bowie huvudrollen i en BBC-uppsättning av Bertholt Brechts pjäs Baal och senare samma år spelade han in fem av låtarna och gav ut dem på en EP. 1982

spelade han den manliga huvudrollen i vampyrfilmen *The Hunger* (där han spelade mot Catherine Deneuve). Det var den första långfilmen av britten Tony Scott (bror till den mer kände Ridley Scott) och den blev rejält sågad. 1983 rosades han för sin roll i det poetiska krigs/relationsdramat *Merry Christmas Mr Lawrence*. Bowie hann också göra två fantastiska hits som inte fanns med på några Bowiealbum: succéduetten *Under Pressure* med Queen och ledmotivet till filmen *Cat People* – skrivet och producerat av Giorgio Moroder. Dessa låtar lade grunden för hans kommande världserövring som mainstreamartist och det är rätt talande att Bowie 1982 vann en Rockbjörn som årets manliga utländska artist, trots att han inte hade släppt ett album på två år. 1983 blev året för Bowies stora återkomst som artist. Med Tony Visconti låg i startgroparna för en ny albumproduktion valde Bowie att kontakta Nile Rodgers från Chic. Denne producerade albumet *Let's Dance*, som spelades in i New York och hade en tidsenlig danspopkänsla. Utöver titelspåret innehöll albumet hits som *China Girl* (ursprungligen en låt som Iggy Pop spelat in under Berlinperioden) och *Modern Love*. Om man bortset från den hopplösa nyinspelningen av *Cat People* är *Let's Dance* ett starkt album, med pärlor som *Ricochet* och den briljanta *Criminal World*, en cover på en låt som ursprungligen gjordes av Duncan Brownes kultband *Metro*. Den kraftigt blonderade Bowie gav sig ut på en världsomspännande turné kallad *Serious Moonlight* (finns på DVD) och var nu så stor att han exempelvis spelade två kvällar på ett utsålt Ullevi i Göteborg (ja, undertecknad var där båda kvällarna). Lustigt nog blev Bowie mest vilsen av de enorma kommersiella framgångarna. – Jag hade varit en stor kultartist vars publik var villig att följa med mig vart jag än gick. Plötsligt såg jag ut över en publik som förmodligen hade fler plattor med Phil Collins än *Velvet Underground* i sin samling, har han sagt i en berömd TV-intervju. Samtidigt gillade han att, efter att ha blivit blåst av sin manager under en så stor del av 70-talet, ha så obegränsat med pengar. 1984 års *Tonight* var en ännu mer blatant flirt med den breda publikmassan och innehöll bland annat en klinisk reggaeversion (!) av Iggy Pop-låten *Tonight* som duett med den då comebackande Tina Turner. Ett kräkmedel för de flesta som satte album som Low högt. *Tonight* rymde också en hemskt högtravande version av The Beach Boys annars oändligt vackra *God Only Knows* och andra bottennapp. 1987 kallade skivbolaget EMI till presskonferens på rockklubben Ritz i Stockholm. Trots att jag bodde uppe i Umeå var jag tillräckligt av ett Bowiefan för att åka dit. Flankerad av allehanda journalister och Bowieälskande artister som Thomas Di Leva och Eva Dahlgren såg jag en charmerande 40-åring bemöta pressen frågor med intelligens och fyndighet. En kvinnlig skvallerreporter frågade "ska du gifta dig?" varpå Bowie sa "nej, men tack för att du frågade". En jou alist frågade om han oroade sig för AIDS. Bowie svarade "Nej, jag skyddar mig som alla andra" tillade när journalisten försökte sig på en följdfråga "om du har fler frågor om AIDS så föreslår jag att du konsulterar din läkare". Och så fortsatte det, med billiga poänger, men väldigt få avslöjanden. Bowie berättade att han gjort ett nytt album, *Never Let me Down* och berättade att sommarens *Glass Spider Tour* skulle vara hans mest teatrala sedan *Ziggy Stardust*-tiden. Sedan, när vi trodde att presskonferensen var över, föll draperiet och där stod hela Bowies band. Tillsammans framförde de '87

and Cry och den nya singeln Day In, Day Out live. Visst var det mäktigt att se Bowie live på några meters avstånd, men när jag fick höra albumet insåg jag att jag inte hade något större behov av att se The Glass Spider Tour, trots att Iggy Pop var uppvärmare. Så jag begav mig aldrig till Eriksbergsvägen sommaren 1987. Efter att ha sett videoinspelningen från samma turné vet jag att jag fattade rätt beslut. Det hela var en sådan konstnärlig flopp att Bowie helt sonika lade ner sin solokarriär och bildade skrammelrockgruppen Tin Machine, som släppte två studioalbum och en liveplatta. **90-TAL** Jag tillhör de personer som försvarar gruppens existens. Plattorna hade sina stunder, Bowie behövde uppenbarligen slicka såren efter ett förvirrat och bitvis sågat 80-tal. Konserten med Tin Machine på Cirkus oktober 1991 var riktigt bra. Mitt under Tin Machines existens blev Bowie den första stora artisten som sålde andelar av sin skivförsäljning i form av aktier - "Bowie bonds". För att sätta fart på sin backkatalog släppte han albumen på nytt på CD, lanserade boxen Sound + Vision och gjorde en oinspirerad greatest hits-turné som nådde Stockholm Stadion 24 augusti 1990. - Det som får mig att stå ut med turnén är att varje gig för mig närmare stunden då jag aldrig behöver sjunga låtar som Space Oddity och Ziggy Stardust igen, se Bowie i intervjuer (kanske inget optimalt sätt att hitta aktiespekulanter). Han avslutade konserten med ett snabbt "see you next year with Tin Machine" - och det stämde ju. Bowie är dock känd för att ändra sina "permanenta" beslut och återkom med den Nile Rodgers-producerade Black Tie, White Noise. En lite sökt, hip-hopinfluerad mellanplatta med några få höjdpunkter, exempelvis tolkningen av The Walker Brothers Nite Flight. Scott Walker har alltid varit en av Bowies favoritvokalister och är sannolikt hans enskilt största influens som sångare. Det var också via Walker som han upptäckte Jacques Brel och fick för sig att göra covers på låtar som Amsterdam och My Death. Albumets första singel, Hump They Say, handlade dock om Bowies halvbror Terry, som med åren hade utvecklat en svår schizofreni och tagit livet av sig. Det har spekulerats i huruvida Bowies lek med alter ego har varit hans eget sätt att bearbeta sin rädsla att själv vara schizofren. Bowie har ofta gjort sina bästa låtar i sidoprojekt, exempelvis ledmotiven till Absolute Beginners och When The Wind Blows samt samarbetet med Pat Metheny i This Is Not America från soundtracket till The Falcon And The Snowman. 1993 gjorde han musiken till TV-serien Buddha Of Suburbia, och titelspåret blev en omedelbar Bowieklassiker. Bowie är inte dummare än att han blickar tillbaka på vilka som var hans bästa perioder. Dags att kalla in Brian Eno på allvar igen. Tillsammans skapade de Bowies mest inspirerade 90-talsalbum, Outside. Ett konceptalbum om konstrelaterade ritualmord (Bowie är en stor konstfantast) som skulle bli del ett i en serie album. Här återfanns också den avantgardistiske pianisten Mike Garson, vars excentriska spel förgyllde album som Aladdin Sane på 70-talet. Outside följdes av två fantastiska turnéer. Dels en USA-turné, där han värmdes upp för Nine Inch Nails, dels en Europaturné där Morrissey (åtminstone till en början) var uppvärmare. Jag åkte till London och bevistade både Europapremiären - fantastisk! - och presskonferensen i Kensington, där jag ställde ett antal frågor. Här följer ett utdrag ur presskonferensen: **Du har talat om "mainstream-tyrannin". Kan du egentligen uttala dig om sådant efter den breda succén för**

dina 80-talsplattor, som Let's Dance och Tonight? - Ja. Nästan allt som jag lyssnat på, köpt och gått och tittat på har rört sig i utkanterna. Jag har funnit att det som händer i periferin ofta är intressantare än det som händer i mitten. Mainstream-vokabulären är generellt sett ganska enkel. Den fånglar åtminstone inte min fantasi på samma sätt. **Var befinner du själv i allt det här?** - Jag har alltid varit en eklektisk varelse, influerad av populärkultur såväl som obskyr konst och musik. Jag är en hybrid (skratt). Det var meningen att ni skulle skratta där. **Picasso strävade efter att måla som ett barn. Har du samma enkelhet som mål?** - Nej. Själv är jag mer attraherad av komplikationer, pussel som ser ut att vara ändlösa. Jag har alltid attraherats av svårfångad konst, gärna bestående av olika lager. Brian Eno, som jag ju arbetat med på många skivor, har förmodligen mer likheter. Han har ofta en enklare, mer minimalistisk infallsvikel. Apropå Picasso så finns det ett känt citat från honom som jag gillar. Någon sa "det här skulle en treåring ha kunnat måla". Han svarade "ja, men väldigt få vuxna". Det tyckte jag var intressant. **Du har använt slumpprogram i datorn och tidigare så kallad cut-up teknik, där du klippt ut fraser, blandat dem och satt ihop dem på nytt. Är du ute efter att finna en ny ordning eller skapa förvirring och kaos?** - Beskrivningen av processen ger mer intryck av slummässighet än själva resultatet gör. Jag har tänkt mycket på det där, eftersom jag ofta får frågan. Även om många rader i vissa låtar är sammansatta av datorn är det ändå i slutändan jag som bestämmer vad som är användbart och hur raderna ska ligga i förhållande till varandra. Om jag ska vara lite skrytsam tror jag att det är besläktat med James Joyce sätt att arbeta. Det verkar inte logiskt, men där finns en rationalitet. **Varför gillar du att jobba med de här teknikerna?** - En anledning är att jag egentligen inte är en speciellt bra textförfattare, men fattar bra beslut utifrån olika alternativ. Det är min styrka, att instinktivt känns när det finns en kvalitet eller poäng i något. **Skriver du dagbok?** - Jag började först kring 1995 och skriver nu dagbok på min egen hemsida med några dagars mellanrum. Jag önskar verkligen att jag skrivit dagbok i mitten av 70-talet. (Leende:) Jämfört med då ter sig det liv jag lever i dag tråkigt och utslätat... **Hur ser du på din karriär som skådespelare idag?** - Jag är inte så förtjust i att skådespela längre. Jag föredrar författande i dag och skulle gärna skriva prosa. När jag skriver kan jag ha mer distans till materialet. Åtminstone nuförtiden - för 25 år sedan hade jag kastat mig i och blivit del av det jag skrev. Jag hade ingen aning om hur mycket av mig själv jag skulle lägga in. Det var en period där jag fortfarande lärde mig väldigt mycket - och kanske var jag ovanligt naiv - men jag fann det verkligen förvirrande. **Vad får dig att vilja fortsätta turnera?** - Den främsta kicken får jag av nytt material, och det är fortfarande min huvudsakliga anledning att lämna mitt hus, så att säga. Jag är väldigt rastlös och efter bara en vecka kan jag börja undra vad det är för poäng att sjunga samma låtar ytterligare en kväll. Det är också därför jag arrangerat om gamla låtar som inte är uttjatade hits men som den mer trogna delen av min publik är bekant med. Dessutom är en veckolång turné inte speciellt praktisk eller ekonomisk rent logistiskt. **Många artister sjunger ihop med Pavarotti på stjärnspäckade galor. Men du är aldrig med?** - Nej. Låt oss säga att sådant inte hamnar speciellt högt på min prioritetslista...

I samband med albumet "Outside" sa du att du inte i första hand var intresserad av att arbeta med melodier. Varför? – Mitt problem är att jag har för lätt för dem, jag kan inte låta bli att falla in i tydliga melodier. Därför måste jag aktivt undvika att skriva alltför uppenbara låtar. Det skulle vara alltför enkelt att bara skriva en bunt trevliga "tunes" för alla att tralla med i. Jag är idag mer intresserad av att "göra något med musik" än att skriva den ultimativa poplåten. **Du gillar att gå mot strömmen?** – Jag vill inte bygga kanoter – jag vill ändra hela flodens riktning... **Finns det några artister från 70- och 80-talet som du gillar?** – O ja, absolut. Dussintals. 80-talets bästa band var i mitt tycke The Pixies. Jag tycker att Frank Black splittrade bandet vid fel tidpunkt. Om de fortsatt hade de blivit ett av världens viktigaste band. Men de hade väl sina problem. PJ Harvey är bra, och det säger jag inte bara för att jag jobbat med henne. Jag älskar Scott Walkers album, Tilt – som jag var i stort sett ensam om att köpa. Tänka sig att ingen spelade det på radion (bländande leende från Bowie). **Du har aldrig gillat insmickrande musik?** – Nej, tvärtom. Så fort jag hör musik som är "made to please me" håller jag mig undan. Men en sådan som Morrissey verkar skriva från en plats inom sig själv, utan formel, och det uppskattar jag. Han är också väldigt perceptiv när det gäller engelskt beteende. Det finns en 50-talskänsla i det han gör. **Kan du beskriva din egen musik?** – I grunden är det ofta amerikanska rytmer, men med en eurocentrisk ambiens eller stämning ovanpå. Men fråga inte mig, jag är förmodligen den sämste i världen på att analysera min egen musik. **Ditt konstintresse är väl dokumenterat. Hur viktigt är det för dig att måla och har du någonsin funderat på att dra dig ut ur musikvärlden?** – Jag kan inte se en tid där jag slutar göra musik. Jag njuter av det alldeles för mycket. Det är livsblod för mig, jag mår bar av det. Men jag tycker om att måla och skriva också. Konstnärliga utlopp gör att jag får en känsla av min position i "ett universum". **Vill du beskriva ditt skapande som en hobby eller ett arbete?** – Ingetdera. Det är lika naturligt för mig som att andas. **Finns det någon från någon annan konstform som du skulle vilja arbeta med, exempelvis om du gör en föreställning av Outside?** – Ja, det finns en amerikansk teaterregissör som heter Robert Wilson. Hans genombrottsverk var Einstein On the beach, som han skrev ihop med Philip Glass. För mig är Wilson den viktigaste amerikanska regissör som kommit fram sedan 70-talet. Att göra något ihop med honom och Brian Eno vore mycket intressant. Men det skulle bli mer musiksatt teater är musikal. **Du är känd för att byta musikstil ofta.** – Jag har aldrig haft någon "integritet" när det gäller att hålla mig till en viss genre och jag vet att det retat vissa... **Blir du ofta igenkänd?** – Det hände senast när Julio Iglesias åkte runt i en gondol för en TV-dokumentär. Han fick syn på mig och utbrast "åååh, min vän David Bowie! Ska vi sjunga något ihop!". Då körde jag mitt vanliga knep (antar bred cockney-accent:) "Jag är inte Bowie, men jag önskar jag hade hans pengar. Så blev jag av med honom. Bowie gjorde ingen uppföljare till Outside, men fortsatte vara inspirerad. Earthling flirtade med drum & bass och Bowie turnerade flitigt. Han gjorde bland annat en oförglömlig spelning på Lollipopfestivalen på friluftsområdet Lida utanför Stockholm. Låtarna från Earthling tillhörde kvällens starkaste. Det följande albumet ...Hours var dock inte lika inspirerat. Inget

Bowiealbum är helt i avsaknad av minnesvärda låtar. Men här fanns för mycket trummaskin, för mycket demokänsla och för mycket Reeves Gabrels-gitarrer. **2000-TAL** Desto starkare var Heathen, som dök upp 2002. En klassisk, Visconti-producerad Bowieplatta med lite ekon av Scary Monsters och covers på Neil Young, The Pixies och Ziggy-förebilden the Legendary Stardust Cowboy. Reality kom 2003 och var ett rätt blekt Bowiealbum, men resulterade i en mycket framgångsrik turné under 2004 där han spelade nytt och gamma